

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 761: Tin Được Tín Tâm Thanh Tịnh Tức Sanh Thật Tướng

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 064)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Tin được “tín tâm thanh tịnh tức sanh thật tướng”, tin được “ưng sanh thanh tịnh tâm”, há chẳng phải là Trực tâm chánh niệm Chân như hay sao.】

Đây là nói về việc phát Bồ-đề tâm. Trong Phật pháp Đại thừa, việc phát tâm là quan trọng hàng đầu, danh từ “Bồ-đề tâm” này chúng ta đều biết, đều biết niệm, và cũng đều biết nói, thế nhưng thế nào gọi là Bồ-đề tâm thì lại không biết. Ngày ngày ngoài miệng đều nói phát Bồ-đề tâm, trên thực tế lại chẳng hiểu Bồ-đề tâm là gì. Cứ nghĩ rằng mình chỉ niệm sơ qua một câu “tôi phát Bồ-đề tâm”, là thật sự đã phát rồi, làm gì có chuyện đó? “Bồ-đề” là tiếng Phạn, có nghĩa là giác ngộ; Bồ-đề tâm là cái tâm giác ngộ, giác mà không mê. Bồ-tát Mã Minh trong “Khởi Tín Luận” có giải thích cho chúng ta, thể của Bồ-đề tâm là Trực tâm, tướng của Bồ-đề tâm bao gồm Thâm tâm và Đại bi tâm, Đại bi tâm có thể nói chính là tác dụng của nó. Tướng là Thâm tâm, dụng là Đại bi tâm. Phật trong “Kinh Quán Vô Lượng Thọ Phật” cũng giảng cho chúng ta về Bồ-đề tâm, thể của Bồ-đề tâm là Chí thành tâm, chân thành đến chỗ tốt cùng; tướng của nó là Thâm tâm, là Hồi hướng phát nguyện tâm. Chúng ta đem hai bộ kinh luận này hợp lại để xem thì ý nghĩa sẽ tương đối rõ ràng. Thể của nó là chân tâm, không phải vọng tâm, chân thành đến chỗ tốt cùng.

Có lẽ chúng ta tự cảm thấy tâm của mình rất chân, rất thành, đã đến chỗ tốt cùng rồi, vậy thì thật vô phương cứu chữa! Tiêu chuẩn của sự chân thành nằm ở đâu? Trước đây, vào cuối thời nhà Thanh, tiên sinh Tăng Quốc Phiên đối với chữ “thành” đã đưa ra một định nghĩa. Đọc sách Không Tử, trong sách Không Tử cũng có nói đến “Cách vật trí tri, thành ý chánh tâm”, cũng nói đến thành ý, ý nghĩa rất gần gũi với Bồ-đề tâm trong Phật môn chúng ta. Thế nào gọi là “thành”? Một niệm không sanh gọi là thành. Lời này nói ra vô cùng có đạo lý,

một vọng niệm cũng không còn, cái tâm đó chính là thành tâm. “Tâm của tôi rất thành”, đây chính là một vọng niệm, thành ở chỗ nào? Thành ở đâu? Lục tổ Đại sư đã nói “Bỏn lai vô nhất vật” (Xưa nay không một vật), có một vật thì không thành, thì không phải là tâm chân thành. Từ đó có thể thấy, chân tâm thật khó!

Trực tâm, theo lời giải thích của cổ nhân, Trực tâm là chánh niệm Chân như, không sai! Lời giải thích này rất chuẩn xác. Chánh niệm Chân như chính là chỗ tiên sinh Tăng Quốc Phiên nói “một niệm không sanh”. Một niệm không sanh là chánh niệm, một niệm không sanh thì chân tâm hiện tiền, đó mới thực sự là chánh niệm Chân như. Thế nhưng phàm phu không làm được, nếu bạn làm được, vậy thì xin chúc mừng bạn, bạn là Bồ-tát Viên giáo Sơ trụ; siêu việt A-la-hán, Bích-chi Phật, Bồ-tát Quyền giáo rất nhiều, bạn đã siêu việt rồi; trên “Kinh Hoa Nghiêm” gọi là “Pháp thân Đại sĩ”, đó không phải là người phàm, có thể tham gia Pháp hội Hoa Nghiêm của Thế Tôn, có tư cách đó. Còn trong Biệt giáo thì đó là Bồ-tát Sơ địa, Bồ-tát Sơ địa đoạn chứng so với Viên giáo Sơ trụ là giống nhau, đều là phá một phẩm vô minh, chứng một phần Pháp thân; thế nhưng trí huệ của Bồ-tát Biệt giáo Sơ địa so với Viên giáo Sơ trụ thì kém hơn rất nhiều, ngài không có được trí huệ viên mãn như Viên giáo Sơ trụ, trí huệ không sánh bằng. Về Quán - Hành, Viên giáo lấy Quán làm đệ nhất, Biệt giáo là Hành, chú trọng trên Hành, Quán thì kém hơn một chút, cho nên định công của ngài có thể rất thù thắng, nhưng huệ giải thì lại kém rất xa. Giống như trong “Kinh Lăng Nghiêm”, Tôn giả Phú-lâu-na hoài nghi A-nan. Thế Tôn giảng “Kinh Lăng Nghiêm”, giảng đến quyển thứ ba, A-nan khai ngộ rồi, nói ra một bài kệ tụng rất dài để tán thán đức Phật, thực sự đã khai ngộ. Phú-lâu-na ở bên cạnh nghe xong cảm thấy kỳ lạ, A-nan mới là Sơ quả, còn bản thân ngài (Phú-lâu-na) đã là Tứ quả La-hán, thế nên mới đưa ra chất vấn. Nguyên nhân là gì? A-nan “sở tri chướng” nhẹ, thế nên A-nan vừa nghe kinh liền khai ngộ; nhưng vì ‘phiền não chướng’ nặng, phiền não chưa dứt trừ tận gốc nên định lực không bằng người khác. Tóm lại, ngài A-nan thuộc căn tánh phiền não chướng nặng, sở tri chướng nhẹ. Trường hợp của Tôn giả Phú-lâu-na lại hoàn toàn trái ngược, Phú-lâu-na là phiền não chướng nhẹ, thế nên ngài chứng được Cửu thứ đệ định, chứng được quả A-la-hán; nhưng sở tri chướng của ngài lại nặng, nghe cả nửa ngày mà chẳng khai ngộ, nghe chẳng hiểu. Chướng ngại gồm có hai loại, mỗi người không giống nhau. Từ đó có thể thấy, phàm là người căn tánh Viên giáo thì sở tri chướng nhẹ, phiền não chướng nặng. Giống như Biệt giáo, Tiểu thừa, họ là sở tri chướng nặng, phiền não chướng nhẹ, cho nên họ tu định dễ đắc định,

họ dễ thành tựu; hai loại căn tánh này của chúng sanh là không giống nhau. Thế nhưng, những người một khi đã khai ngộ thì tiến trình tu chứng lại rất nhanh, họ đoạn phiền não, phá vô minh, họ dùng trí huệ để đoạn, họ không dùng định công; định công là đè nén, rất khổ, rất không dễ dàng! Trí huệ thì lập tức giải quyết xong, vô cùng nhanh chóng, thật đúng là dao sắc chặt đứt đồng đay rồi. Đặc biệt là trí huệ Kim Cang Bát-nhã, khai mở được trí huệ này thì còn gì bằng! Phiền não, vô minh, tập khí rất nhanh chóng đều bị đoạn trừ. Đây là nói, há chẳng phải chính là Trục tâm chánh niệm Chân như hay sao.

Bạn xem đoạn này trên kinh, chỉ cần bạn có thể tin được, thực sự tin tưởng vững chắc, “tín tâm thanh tịnh tất sanh thực tướng”. Dường như chúng ta cũng tin, nhưng đã thật sự tin chưa? Vẫn chưa chắc đâu; tĩnh tâm suy xét kỹ lại thì chưa hẳn đã thực sự tin. Tại sao chưa chắc? Vì bạn chưa đạt đến mức “tín tâm bất nghịch” (niềm tin kiên định, không thoái chuyển). Nếu thực sự tin rồi, bạn nhất định tu thanh tịnh tâm. Tại sao? Vì tu thanh tịnh tâm, trí huệ Kim Cang liền khai mở, trí huệ Kim Cang là trí huệ rót ráo viên mãn trên quả địa của Như Lai, trí huệ này vừa khai mở, thì tất cả các pháp thế gian và xuất thế gian, không có pháp nào là không thông đạt, bạn sẽ không bao giờ đi lầm sang các pháp môn khác nữa. Nếu nói tôi tin tưởng, thế nhưng vẫn còn suy nghĩ mông lung, vẫn còn thị phi nhân ngã, vẫn còn tham sân si mạn, vậy thì bạn với câu này căn bản là không tương ưng, bạn hoàn toàn chưa có tin tưởng. Một khi bạn đã thâm tín được câu ‘ung sanh thanh tịnh tâm’, đó chính là Trục tâm chánh niệm Chân như; nói cách khác, thể của Bồ-đề tâm, tức bản thể của Bồ-đề tâm liền hiện tiền, bạn liền đạt được.